

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych
(druk nr 342)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest wprowadzenie do polskiego porządku prawnego uregulowań dotyczących postępowania upadłościowego wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej (tzw. "**upadłość konsumencka**").

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej będzie mogło być przeprowadzone tylko wówczas, jeżeli niewypłacalność osoby fizycznej powstała wskutek wyjątkowych i niezależnych od niej okoliczności.

Ustawodawca uznał, że przepisy dotyczące postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej będą stosowane jedynie w stosunku do osób fizycznych, do których nie mają zastosowania przepisy dotyczące dłużników będących przedsiębiorcami. Postępowanie takie będzie prowadzone na podstawie stosowanych odpowiednio przepisów o postępowaniu upadłościowym obejmującym likwidację majątku upadłego. Niemniej wyłączono stosowanie tych przepisów ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, "których stosowanie w postępowaniu upadłościowym w sprawach konsumenckich byłoby nieodpowiednie". Nie będą stosowane przepisy stanowiące o: obowiązku zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, zwrocie wniosku nieodpowiadającego wymogom lub nienależycie opłaconego, wyłączeniu stosowania przepisów o zwolnieniu od kosztów sądowych, wstępnym zgromadzeniu wierzycieli, podawaniu do publicznej wiadomości postanowienia o ogłoszeniu upadłości, sporządzaniu i przedkładaniu sprawozdania finansowego oraz składaniu sprawozdania ogólnego.

Regulując instytucję upadłości konsumenckiej ustawodawca umożliwił przeprowadzenie likwidacji masy upadłości przez upadłego pod nadzorem syndyka (rozwiązanie takie ma się przyczynić do obniżenia kosztów postępowania).

Zgodnie z dodawanym do ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze art. 491³ ust. 1, sąd będzie oddalał wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli niewypłacalność dłużnika nie powstała wskutek wyjątkowych i niezależnych od niego okoliczności, w szczególności w przypadku gdy dłużnik zaciągnął zobowiązanie będąc niewypłacalnym, albo do rozwiązania stosunku pracy dłużnika doszło z przyczyn leżących po stronie pracownika lub za jego zgodą. Sąd będzie oddalał wniosek również w przypadku, jeżeli w stosunku do dłużnika w okresie dziesięciu lat przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości:

- 1) prowadzono postępowanie upadłościowe lub inne postępowanie, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań albo w którym zawarto układ, lub
- 2) prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym nie zaspokojono wszystkich wierzycieli, a dłużnik po zakończeniu lub umorzeniu postępowania zobowiązań swych nie wykonał, lub
- 3) prowadzono postępowanie upadłościowe według przepisów dodawanego tytułu, jeżeli postępowanie to zostało umorzone z innych przyczyn niż na wniosek wszystkich wierzycieli, lub
- 4) czynność prawna dłużnika została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Sąd będzie umarzał postępowanie upadłościowe, jeżeli upadły nie wskaże i nie wyda syndykowi całego majątku albo niezbędnych dokumentów lub w inny sposób nie wykona ciężących na nim obowiązków. W przypadku wątpliwości, czy przedmiot należący do upadłego wchodzi w skład masy upadłości, czy też nie, rozstrzygać będzie o tym, na wniosek syndyka lub upadłego, sędzia- komisarz.

Mając na względzie ochronę interesów wierzycieli przyjęto rozwiązanie, zgodnie z którym w skład masy upadłości wchodzić będzie posiadany przez upadłego lokal mieszkalny albo dom jednorodzinny. W takim przypadku, z sumy uzyskanej ze sprzedaży lokalu lub domu upadłemu wydzielać się będzie kwotę odpowiadającą przeciętnemu czynszowi najmu lokalu mieszkalnego za okres dwunastu miesięcy. Kwotę tą określał będzie sędzia-komisarz biorąc pod uwagę sytuację osobistą upadłego.

W dodawanych do ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze przepisach ustawodawca sformułował również zasady dotyczące ustalania przez sąd **planu spłaty wierzycieli** upadłego, określającego w jakim zakresie i w jakim czasie, **nie dłuższym niż pięć**

lat, upadły będzie zobowiązany spłacać należności niezaspokojone na podstawie planu podziału oraz jaka część zobowiązań upadłego, po wykonaniu planu spłaty wierzycieli, zostanie umorzona. Prawodawca określił także sposób i zasady wykonywania przez upadłego takiego planu. W szczególności, w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli upadły będzie mógł zaciągać zobowiązania niezbędne dla utrzymania swojego i osób, w stosunku do których ciąży na nim ustawowy obowiązek dostarczania środków utrzymania. Nie będzie on mógł jednak dokonywać zakupów na raty lub zakupów z odroczoną płatnością. Obowiązkiem upadłego będzie składanie sądowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdania z wykonania planu spłaty wierzycieli za poprzedni rok kalendarzowy.

Ustawodawca przewidział, że w trakcie wykonywania planu spłaty wierzycieli mogą zaistnieć przemijające przeszkody uniemożliwiające upadłemu wywiązywanie się z obowiązków określonych w planie spłaty. W takim przypadku sąd na wniosek upadłego, po wysłuchaniu wierzycieli, będzie mógł zmienić plan spłaty wierzycieli w ten sposób, że przedłuży termin spłaty (maksymalnie o 2 lata) lub zmieni wysokość poszczególnych płatności. Jeżeli natomiast sytuacja majątkowa upadłego w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli poprawi się w sposób istotny, a nie będzie to wynikało ze zwiększenia wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskiwanych z osobiście wykonywanej przez upadłego działalności zarobkowej, każdy z wierzycieli będzie miał prawo wystąpić z wnioskiem o zmianę planu spłaty wierzycieli przez podwyższenie kwot przypadających wierzycielom.

Jeżeli upadły nie będzie realizował obowiązków wynikających z planu spłaty wierzycieli albo zatai swoje przychody albo okaże się, że ukrywał on majątek, bądź też w przypadku prawomocnego orzeczenia, że czynność prawna upadłego została dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, sąd - na wniosek wierzyciela - uchyli plan spłaty oraz umorzy postępowanie upadłościowe.

Po wykonaniu przez upadłego obowiązków wynikających z planu spłaty wierzycieli sąd wydawał będzie postanowienie o umorzeniu niezaspokojonych zobowiązań upadłego objętych planem spłaty oraz o zakończeniu postępowania upadłościowego.

Nowelizując **ustawę o kosztach sądowych w sprawach cywilnych** postanowiono, że od wniosku o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej pobierana będzie opłata stała w kwocie 200 zł (w przypadku wniosku o ogłoszenie upadłości przedsiębiorcy opłata stała wynosi 1000 zł).

Opiniowana ustawa wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 26. posiedzeniu w dniu 24 października 2008 r. Projekt ustawy był przedłożeniem rządowym. Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu sformułowanym w projekcie.

III. Uwagi szczegółowe

Biuro legislacyjne nie zgłasza uwag.

Jakub Zabielski

Starszy legislator